

ת"פ 15698/09/18 - בית המכס ומע"מ ירושלים נגד בנימין חממו, בי בישולים בע"מ

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 15698-09-18 בית המכס ומע"מ ירושלים נ'
חממו ואח'

בפני כבוד סגן הנשיא ירון מינטקביץ
בעניין: בית המכס ומע"מ ירושלים ע"י עו"ד מיטל
צימר גבאי

המאשימה

נגד

1. בנימין חממו

2. בי בישולים בע"מ ע"י עו"ד יונתן קיוול

הנאשמים

גזר דין

רקע

נאשמת מס' 2 (להלן: **החברה**) היא חברה הפועלת בתחום המזון והיתה חייבת בהגשת דו"חות מס ערך מוסף. נאשם מס' 1 (להלן: **הנאשם**) היה בזמנים הרלוונטיים מנהלה של החברה.

בתקופה שבין ינואר 2017 ועד מרץ 2019 לא הגישה החברה במועד 16 דו"חות מס ערך מוסף, אשר סכום המס הנובע מהם היה 311,223 ש"ח. כמו כן, בתקופה שבין ינואר 2018 ועד אוגוסט 2019 הגישה החברה 10 דו"חות מס ערך מוסף מבלי לצרף להם תשלום, וסכום המס הנובע מדו"חות אלה היה 253,573 ש"ח. יש להדגיש, כי מרבית הדו"חות שהוגשו ללא צירוף תשלום הוגשו לאחר שכתב האישום המקורי הוגש נגד הנאשמים.

בשל כך הורשעו הנאשמים, על פי הודאתו של הנאשם, ב- 16 עבירות של אי הגשת דו"ח במועד ו- 10 עבירות של הגשת דו"ח ללא צירוף תשלום.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה לכך שמתוך קרן מס של מעל 543,000 ש"ח, שולם רק סכום של 148,000 ש"ח, מתוכם 130,000 ש"ח בעקבות עיקולים, וחוב המס עומד כיום על מעל חצי מיליון ש"ח. עוד הפנתה לכך שגם לאחר שהוגש כתב האישום המשיכו הנאשמים לבצע עבירות דומות.

לאור זאת טענה, כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ועד מספר חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. לעניין קביעת העונש בתוך המתחם הפנתה לנזק אשר נגרם לקופה הציבורית ולכך שמתסקיר שירות המבחן לא עלו נתונים יוצאי דופן ביחס לנאשם.

לאור אלה ביקשה להשית על הנאשם עונש של ששה חודשי מאסר בפועל, לריצוי ממש, ועונשים נלווים ועל החברה

עמוד 1

ביקשה להשית התחייבות להמנע מעבירה.

ב"כ הנאשם הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, כפי שעלו מתסקיר שירות המבחן, וביקש לדחות את גזירת הדין עד לאחר השלמת הליך טיפולי. לגופו של עניין טען, כי למרות שהחברה הפסידה, היה לנאשם קושי נפשי לסגור אותה, מכיוון שמדובר בחברה שהקים הנאשם עם אימו במטרה להכין אוכל ביתי, ולאחר פטירת האם הנאשם ראה בחברה הנצחה של זכרה.

ב"כ הנאשם הפנה לכך שהנאשם החל הליך שיקומי ולכך שאין מדובר באדם בעל אישיות עבריינית, וכן הפנה למאמצים אותם עשה הנאשם לממש רכוש על מנת לשלם את חובו לרשויות, ובכלל זה על כוונתו של הנאשם למכור את ביתו לשם כך. עוד טען, כי לזכות הנאשם עומד סכום משמעותי במס הכנסה, אשר אינו יכול לקבלו.

לאור אלה ביקש לעכב את מתן גזר הדין, על מנת לאפשר לנאשם להשלים את ההליך הטיפולי ולהסיר את מחדליו, ובכל מקרה ביקש להמנע מהשתת מאסר ממש ולכל היותר להשית מאסר בעבודות שירות. על בקשה זו חזר גם בפתח הדיון שנקבע לשימוע גזר הדין, בו העיד מטעמו את עוה"ד המייצג אותו בהליך פשיטת הרגל.

מתחם העונש ההולם

הנאשמים פעלו לאורך תקופה של שנתיים במהלכן הגישו דו"חות באיחור או שהגישו אותם ללא צירוף תשלום וכך נמנעו מתשלום מס בסכום של מעל חצי מיליון ש"ח.

עבירה של אי הגשת דוח במועד או הגשת דו"ח ללא צירוף תשלום אמנם נופלת בחומרתה מעבירת המס המטריאליות, באשר אין בה יסוד של מרמה, אלא רק של המנעות מביצוע חובה. עם זאת, אין להקל בה ראש ואין לראותה בסלחנות. הבסיס לגביית מס אמת הוא הגשת דוחות נכונים במועד והמנעות מהגשת דוח חותרת תחת בסיס זה ותחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון ונשיאה משותפת בנטל, ומכל בחינה מהווה שליחת יד לקופת הציבור. במיוחד דברים אמורים כאשר מדובר בעבירות הנוגעות למס ערך מוסף, שהרי העוסק גובה את המס מלקוחותיו, ונמנע מלהעבירו ליעדו.

לעתים רבות מתיחסת החברה בסלחנות לעברייני מסים, כאילו אין חומרה במעשיהם - ולא היא. יש לראות את עברייני המס ככל עברייני אחר שולח ידו ברכוש חברו, ועל בתי המשפט להעביר את המסר, כי דינו של מי שנמנע מלשלם מסים כדינו של כל אדם אחר השולח ידו לקופת הציבור.

בנוסף לכך, שיקול ההרתעה הוא מרכזי בעבירות מסים. המדובר בעבירות אשר קל לבצען וקשה לגלותן. לפיכך, יש חשיבות רבה לגורם הרתעה, אשר יהווה משקל נגד לקלות שבביצוע העבירות ולרווח הכספי הטמון בהן.

פסיקה עקבית של בית המשפט העליון ושל הערכאות הדיוניות קובעת, כי ככלל יש להשית מאסר בפועל, לריצוי ממש, בגין עבירות של אי הגשת דוחות במועד, בעיקר במקרים בהם לא הוסר המחדל. ר' למשל רע"פ 3857/13 יצחקיאן נ' מדינת ישראל, שם נקבע:

"עבירות המס, בהן הורשע המבקש, חותרות תחת ערך השוויון, הן גוזלות כספים מהקופה הציבורית ופוגעות במישרין ביכולותיה הכלכליות של המדינה ובאיתנותה הפיננסית. אין צריך לומר, כי פגיעה זו ניכרת, בעקיפין, בכיסם של כל אחת ואחד ממשלמי המיסים בישראל (ראו, למשל: רע"פ 3385/13 דימיטשטין נ' מדינת ישראל (29.5.2013); רע"פ 2638/13 עובדיה נ' מדינת

ישראל (28.4.2013); רע"פ 5906/12 עזרא נ' מדינת ישראל (9.9.2012)). על יסוד טעמים אלו, השתרשה בפסיקה העמדה, לפיה יש להשית על עברייני המס עונשי מאסר לריצוי בפועל וקנסות משמעותיים, תוך מתן משקל הבכורה לשיקולי ההרתעה והגמול והעדפתם על-פני נסיבותיו

וכן ר' רע"פ 9/09 מזרחי נ' מדינת ישראל:

"כפי שציין בצדק בית-המשפט המחוזי (כבוד השופטים צבן, בן-עמי וכרמל), הדוחות השנתיים שעל נישומים להגיש לרשות המסים משיתים את הבסיס לקיומה של מערכת המס ולפעולתה התקינה. הגשתו של דוח מס אינה ענין טכני פשוט ערך. הדוחות המוגשים משמשים כלי ראשון במעלה בידיה של רשות המסים במילוי חובתה לקיים הליך גבייה סדור והוגן. בדרישת ההגשה אין להקל ראש, והדבר מתבטא גם בסנקציה הנלווית להפרתה (וראו דברים שכתב הנשיא מ' שמגר בהמ' 218/81 שמוע נ' מדינת ישראל, פ"ד לה (4) 804, 805 (1981))."

ר' גם רע"פ 3120/14, נעים נ' מדינת ישראל, ע"פ 2321-11-07, שמחוני נ' מדינת ישראל, רע"פ 6095/06, צדוק לוי נ' מדינת ישראל, עפ"ג 12944-09-18, ריכרט נ' מדינת ישראל וע"פ 58456-01-19, אופיר דור נ' מדינת ישראל, אשר כולם אושרו ענשי מאסר בפועל במקרים דומים למקרה אשר לפני.

בשים לב למכלול הנתונים, ובהם העובדה כי העבירות נעברו בצורה שיטתית, לאורך שנתיים, תוך שחלק ניכר מהעבירות בוצעו בעצם ימי ניהול ההליכים וגרעו מקופת הציבור סכום של מעל חצי מיליון ש"ח, מתחם העונש ההולם הוא בין מאסר קצר ועד שמונה חודשי מאסר ועונשים נלווים.

נתונים שאינם קשורים לעבירות

הנאשם יליד 1972, נשוי ואב לשתי ילדות וכיום אינו עובד.

מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם גדל ברקע נורמטיבי, ולמעט בעיות בריאות שונות אין לגביו נתונים מיוחדים או יוצאי דופן. בעבר ניהל עסקים שונים בתחום המזון, ותפקד באופן תקין במישורים האישי, המשפחתי והתעסוקתי.

הנאשם קיבל אחריות למעשיו מול שירות המבחן, ועל פי התרשמות השירות, ברקע למעשים נטייה "לעגל פינות" במצבי דחק, כמו גם קושי רגשי לסגור את העסק, למרות שנקלע לקשיים, בשל הקשר הסנטימנטלי לאמו.

השירות העריך כי ההליך המשפטי הביא להרתעתו של הנאשם והמליץ לשלבו במסגרת טיפולית יעודית לעברייני מרמה.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את העובדה שהודה במיוחד לו. כמו כן הבאתי בחשבון את נתוניו האישיים, ובהם היותו אב לשתי ילדות קטנות, ואת הרקע למעשים הקשור לפטירתה של אמו, כפי שעלה מהתסקיר.

לחובת הנאשם זקפתי את העובדה שעיקר חוב המס טרם שולם, ועומד על כחצי מיליון ש"ח. המדובר בנתון משמעותי בתיקי מס, שכן הבעת החרטה של עברייני מסים אמורה להתבטא בראש ובראשונה בתשלום חוב המס. במקרה שלפני הנאשם ביקש וקיבל ארכות משמעותיות לתשלום חובו, וחרף זאת לא עשה כן - למרות שההליכים בתיק התנהלו לאורך שלוש שנים.

יתרה מכך, גם לאחר הגשת כתב האישום המשיך הנאשם לפעול באותה דרך, והגיש שבעה דו"חות מבלי שצירף להם תשלום - ומכאן עולה שלא זו בלבד שהנאשם לא הסיר את מחדליו, אלא שהוא המשיך ועבר עבירות בעוד ההליכים נגדו מתנהלים - וכאשר מדובר במס ערך מוסף לעניין זה חומרה יתרה, שהרי הנאשם גבה את המס מלקוחותיו והותירו בכיסו במקום להעבירו לקופת המדינה.

על כך אוסיף, כי כתב האישום הוגש בספטמבר 2018 והתיק התנהל מדחיה לדחיה, תוך שהנאשם קיבל ארכות רבות על מנת להסיר את המחדלים. פעם אחר פעם הנאשם הצהיר, כי תוך "מספר חודשים" יוסרו כל המחדלים. במיוחד אפנה לפרוטוקול דיון מיום 23.11.20, שם ביקש ב"כ הנאשם ארכה עד סוף שנת 2020 על מנת לאפשר לנאשם להסיר את מחדליו, והתחייב מפורשות כי לא יבקש דחייה נוספת. אפנה גם לדיון מיום 4.10.21, שם העידו מטעם הנאשם עורך דין המטפל בהליכי פשיטת הרגל שלו ואדם שהביע עניין ברכישת דירתו, ושוב הוצהר כי בכוונת הנאשם להסיר את המחדלים.

בסופו של יום, חרף ההצהרות וההתחייבויות, ועל אף אורך הרוח שגילו המאשימה ובית המשפט, המחדלים לא הוסרו והחסר בקופה הציבורית לא התמלא. משכך, לא ראיתי מקום לתת לנאשם ארכה נוספת לצורך תשלום חובותיו.

לעניין משמעות אי הסרת המחדל, ר' למשל רע"פ 5557/09, שוסטרמן נ' מדינת ישראל, שם נפסק בעניינו של מי שקיבל הפטר מתשלום חוב מס:

בית משפט זה ציין פעמים רבות, כי בעבירות כלכליות ועבירות המס בכלל זה, על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בהן לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה (ראו בעניין זה ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721, 727 (2004); ע"פ 624/80 חברת וייס ורנסט נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211, 217-218 (1981)). נטיית בתי המשפט ליתן משקל להסרת המחדל על ידי העברין מטרתה להפחית את חומרת המעשים בדיעבד בכך שלפחות החסר בקופה הציבורית שנוצר עקב העבירות נרפא. ברי כי ככל שחסר זה בקופה הציבורית נותר, אף אם מסיבה זו או אחרת אין עוד אפשרות לגבות אותו מעובר העבירה במישור האזרחי, לא ניתן לראות בכך הפחתה בחומרת המעשים ולראות בכך משום "הסרת המחדל" במישור שיקולים זה.

ר' גם רע"פ 7773/16, חננאל נ' מדינת ישראל, מיום 26.10.16, שם נפסק:

אציין, בהקשר זה, כי צדק בית משפט השלום בקביעתו כי את אי-הסרת המחדל מצידו של המבקש יש לשקול כשיקול רלוונטי לחומרה, ואין לקבל את הטענות כי אין לנתן זה כל משקל, אך בשל כך שאין ביכולתו של המבקש להסיר את מחדלו.

אדגיש פעם נוספת, כי במקרה שלפני, בו מדובר בעבירות על חוק מס ערך מוסף, נכון עוד יותר שלא לתת משקל לסיבה מדוע לא שולם חוב המס, שהרי המס נגבה על ידי הנאשם מלקוחותיו והוא היה אמור להעבירו לקופת המדינה. הנאשם בחר להשאיר את סכום המס תחת ידו ואינו יכול להשמע בטענה שכיום אינו יכול לשלמו. ר' בהקשר זה רע"פ 4844/00 ברקאי נ' מדינת ישראל:

"במהלך פעילותו הכלכלית של הפרט עוברים תחת ידיו - כתוצאה מן הדרך שבה נגבים מס ערך מוסף ומס הכנסה - כספים המגיעים לרשויות המס. כך מופקדים בידי העוסק סכומי מס הערך המוסף הנקובים בחשבוניות מס שהוציא למי ששילם לו עבור שירותיו, ובידי המעביד מופקדים

סכומי מס הכנסה שאותם ניכה במקור משכר עובדיו, ובענף הבנייה גם מסי הכנסה שנוכו מתשלומים לקבלני משנה. למי שבידיו הופקדו כספים אלו אין זכות להשתמש בהם למטרותיו... יוצא אפוא כי על-פי תכליתם, האיסורים הפלייליים על הימנעות מהעברת מסים שנגבו משתרעים גם על מצבים שבהם לפרט עומדת אך ברירה בין עיכוב כספי המסים בידיו לבין התמוטטותו הכלכלית. שכן, לפרט אין זכות לבסס את המשך פעילותו העסקית על כספים שאינם שייכים לו. על-כן יש לקבוע כי ההגנות של "הצדק סביר" ונקיטת האמצעים הסבירים או הנאותים למניעת העבירה אינן חלות אף אם העיכוב בהעברת כספי המסים נבע ממצוקה כלכלית קשה שהותירה בפני הפרט אך בחירה בין העברת כספי המסים, שאינם שייכים לו, לבין קריסתו הכלכלית."

וכן ר' רע"פ 7504/08, מלמד נ' מדינת ישראל.

לאור האמור למעלה, ראיתי להשית על הנאשם עונש מאסר בצידו הנמוך-בינוני של המתחם, אשר ירוצה במתקן כליאה ממש. השתת מאסר בעבודות שירות איננה נותנת ביטוי מספק לנזק אשר נגרם לקופה הציבורית בשל אי הסרת המחדל, ולא לצורך להרתיע מפני ביצוע עבירות דומות.

לפיכך גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם מס' 1

- א. ארבעה חודשי מאסר בפועל. ההתייצבות לעונש ביום 26.4.22.
- ב. ארבעה חודשי מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. חודשיים מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא עוון תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. קנס בסך 15,000 ש"ח או חודשיים מאסר תמורתו. הקנס יפרס ל- 15 תשלומים שווים. תשלום ראשון ישולם עד ליום 1.7.22. לא ישולם תשלום במועד תעמוד הייתה לפרעון מידי.

נאשמת מס' 2

- התחייבות בסך 2,000 ש"ח שלא לעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה תוך שלוש שנים מהיום.
- הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר: פקס 08-9193314, דואר אלקטרוני MaasarN@ips.gov.il, טלפון: 074-7831077 או 074-7831078.
- ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן המעצר בכלא ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ב אדר א' תשפ"ב, 13 פברואר 2022, במעמד הצדדים.